

sosialurin

VIKUSKIFTIÐ

Tekstur
Johnsigurd
Johannesen

Hevði triggjar dollarar, tá hann kom í land — var í USA í 48 ár!

Hetta er av sonnum eitt slag av einari happy-end søgu. Um hin unga dreingin, sum fór heimanífrá, men sum kom heimaftur langa tíð seinni.

Í hesum føri verður víkið eitt sindur frá tí vanliga søgumynstrinum av hesum slag við tað, at unglingurin, tá hann kom heimaftur, ikki hevði ætlað sær at verða, men fara avstað aftur aftan á stuttan steðg.

Men systkin hansara søgdu nei. Hann skuldi ikki sleppa avstaðaftur. Tí, sum tey søgdu, hvat skuldi hann avstað aftur til?

Og hann varð verandi.

Jákup Johannesen, sum er ættadur úr Lørvík, og sum fylti 75 ár tann 24. januar, fór úr Føroyum í 1921. Hann fór fyrst til Danmarkar og seinni til USA. Hann var burturstaddur í 48 ár og búði hesi árini fyrri tað mesta í USA. Ikki fyrr enn í 1968 gjørdi hann av at koma aftur til Føroya

Frammanundan hevði eg lært nakað av sjómanskapi í Havn og tikið prógv í 1920.

Eg varð noyddur at sigla í minsta lagi tvey ár sum matrós-ur, áðrenn eg kundi fara á stýrimansskúla. Eg sigldi eitt skifti við eini trimannaðari skonnart, sum hoyrði heima í

Eg hevði alt ov lítið frammanundan.

Í Keypmannahavn

Jákup var seinni í Keypmannahavn og fekk hýru við einari svenskar skonnart. Hann var umboð har í eitt hálvt ár.

Eg minnst, at vit einaferð skuldu fara til Svøríkis úr Skotlandi við einari last av koli. Tá vit sigldu gjøgnum Oyrasund, kom eldur í skipið. Eg veit ikki, hvat eldurin stóðst av. Tað var ein fyramastrað skonnart. Vit sendu út neyðarkall og fingi hjálp. Skipið varð sleipað inn í okkurt pláss ímillum Keypmannahavn og Helsingør, og har varð eldurin sløktur. Skipið varð tó ikki vrak. Teir pumpaðu vatnið úr tí og sleipaðu tað á beding í Helsingør.

—Har vórðu vit koyrdir í land. Vit vóru arbeiðsleysir, tí skipið skuldi standa so leingi á beding.

Í Campa

—Vit komu inn í Campa í Florida, har sementið varð uppskipað. Hetta var í 1923. Eg upplivdi nakað serligt í hesum býnum. Vit lógu har í einar triggjar dagar, men býurin lá langt frá havnini.

—Vit vóru triggir, sum tann eina dagin fóru í land at keypa ymiskt. Tað var ein lota at ganga frá skipinum og niðan til gøtuna, sum leiddi til býin. Har uppi við gøtuna bíðaðu vit eina løtu fyrri at vita, um ikki onkur bilur kom framvið. Jú, so endiliga kom ein Fordur koyrandi, og hann steðgaði. Maðurin, sum koyrði bilin, beyð okkum uppi og koyrði okkum inn til býin.

Eitt konufólk yvirkoyrt og doyði

—Bilferarin búði einsamallur í einum húsum, og hann beyð okkum inn til sín. Hann átti ikki nógv. Vit fingi brennivín frá honum, og hetta var júst um ta tíðina, tá ikki varð loyvt at keypa brennivín í USA. Men hann hevði so fingið fatur á brennivíni og vildi vera bliður.

—Vit drukku eitt glas saman við honum, men søgdu, at vit vildu koyra inn til býin. Hann segði seg vilja koyra okkum, og vit settust í bilin. Eg haldi, at hann nú hevði fingið eitt sindur upp í hendið. Hetta var um 7—8 tíðina um kveldið, og veðrið var gott.

—Meðan vit koyrdu sá eg eitt konufólk ganga framman fyrri bilin. Bilferarin tóktist ikki at varnast hetta og koyrði á hana. Hann steðgaði bilinum alt fyrri eitt. Annar danin sigur tá við okkum báðar: »Lat okkum rýma«.

—Og vit rýmdu, so maðurin stóð einsamallur við óhappinum. Eg hoyrði seinni, at konan, sum varð ákoyrd, doyði av vanlukku! Stutt frá bilinum var ein stór víðalund, og har fjaldur vit okkum. Vit fóru seinni inn í býin at stuttleika okkum. Eg minnst ikki, hvussu vit komu umboð aftur á skipið. Men tá vit komu umboð aftur, var semja okkara millum um, at einki orð skuldi grettast um tað, sum hent var. Og tað er fyrstu ferðina nú, at eg sigi frá hesum fyrri nøkrum!

Rýmdi av skipinum

Jákup greiðir frá, at teir seinri fóru úr Campa og til statin Texas, har teir skipaðu meira av sementi upp.

Jákup Johannesen: —Eg hevði ov lítið av pengum til at kunna fara á skúla

at vitja. Og tað var fyrsta ferð øll hesi mongu árini. Jákup gekk tá á 69. ári, og hann hevur verið her síðani.

Ætlaði sær á skúla

Tá eg fór úr Føroyum var ætlanin at vera til sjós í Danmark ta tíðina, sum kravdist fyrri at verða matrós-ur, greiðir Jákup frá. —Eg ætlaði mær so á stýrimansskúla í Svendborg.

Svendborg. Men eg hevði ongar pengar — í hvussu er ikki nóg mikið til at kunna fara á skúlan. Eg minnst, at eg sendi pápa-beiggja minum í Lørvík eitt bræv um at hjálpa mær við eitt sindur av peningi, so eg kundi fara á skúla. Men eg fekk ongantíð nakað svar. Tískil varð tað av ongum at fara á stýrimansskúla tá.

Nakað av studningi kundi fáast til skúlagongdina, men tað var so lítið, at tað munaði einki.

Eg var aftur í Keypmannahavn og søkti eftir arbeiði. Men tað var ikki so lætt at fáa arbeiði. Eg fekk tó hýru umboð á einum skipi, sum kallaðist Svanhild. Eg haldi, at DFDS átti tað farmaskipið. Vit fóru frá Keypmannahavn til Noregs, har tað varð lastað við sementi til USA. Vit lastaðu í nakrar dagar. Tað var vetur og ringt veður at sigla, og túrurin gjørdist heldur drúgvur. Umleið triggjar vikur at sigla til USA.

